

Ευχολόγια από το Βερολίνο!

Γράφει ο Θανάσης Κ.

Για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους, η «Σύνοδος του Βερολίνου» για τη Λιβύη, **απέτυχε!** (Η για να το πούμε πιο «διπλωματικά» είχε **πολύ πενιχρά** «αποτελέσματα»...)

- Πρώτον, **δεν την υπέγραψαν** τα δύο εμπόλεμα μέρη επί του εδάφους.

(Οι εκατέρωθεν ηγέτες **Σάρατζ** και **Χαφτάρ**, δεν δέχονται ούτε να συναντηθούν, ούτε καν να βρίσκονται στο ίδιο κτίριο)

Άρα **ούτε «συμφωνήθηκε»** (όπως αρχικά σχεδιαζόταν), **ούτε καν «ξεκινάει»** (όπως διακηρύσσεται σήμερα) η διαδικασία «πολιτικής ενοποίησης της χώρας» (που παραμένει ελεγχόμενη κατά 90% από τον Χαφτάρ και κατά 10% από τον Σάρατζ).

Απλώς εκφράστηκε η **ευχή** απ' όλους τους υπόλοιπους **να διαφυλαχθεί η ενότητα** της Λιβύης. Πράγμα που για τους υποστηρικτές του Χαφτάρ σημαίνει **να εκδιωχθεί πλήρως ο Σάρατζ** (και η επιρροή όσων τον στηρίζουν, κυρίως της Τουρκίας). Ενώ για τους αντιπάλους τους σημαίνει **να παραμείνει με κάποιον τρόπο ο Σάρατζ** με ηγετικό ρόλο στη χώρα (και η επιρροή όσων τον ελέγχουν). Αλλά για την ώρα αυτά όλα παραμένουν **«ευχολόγια»**.

Και η απόφαση του Βερολίνου ήταν τελικά ακριβώς αυτό:

Μια **διακήρυξη ευχών!** Χωρίς **καμιά δέσμευση** από οποιονδήποτε για ο,τιδήποτε.

- **Ούτε επιτεύχθηκε η συνέχιση της εκεχειρίας.** Οι εχθροπραξίες άρχισαν αμέσως μετά την υπογραφή της “διακήρυξης του Βερολίνου”.

- **Ούτε επιτεύχθηκε απαγόρευση ενίσχυσης των δύο εμπόλεμων μερών** από τρίτους. Υπογράφηκε η έκκληση αλλά **δεν** υπήρξε δεσμευση. **Ούτε προβλέπονται κυρώσεις** κατά όσων συνεχίζουν να στέλνουν βοήθεια και υλικό στις δύο πλευρές. (Υπήρξε μόνο πρόβλεψη, ότι σε **επόμενη φάση** μπορεί να υπάρξει πιο αυστηρή απόφαση για εμπάργκο εξοπλισμών και πιθανές κυρώσεις για όσους το παραβιάζουν. Για την ώρα όμως, **Ζήσε Μάη μου...**)

- Η πλευρά Σάρατζ (και η Τουρκία που τον στηρίζει) ΔΕΝ πέτυχε να υποχρεωθεί ο Χαφτάρ σε αναδίπλωση στα εδάφη που είχε πριν ένα μήνα – πριν δηλαδή αρχίσει την προέλασή του. Τώρα τα εδάφη αυτή γίνονται **σιωπηλώς αποδεκτά ως «τετελεσμένα» που έχει ήδη επιβάλει ο Χαφτάρ** (και η **αντί-τουρκική** συμμαχία που τον στηρίζει).

Ο Ερντογάν είναι ενοχλημένος απ' αυτό. Κι είναι ένας από τους λόγους που τον έκαναν **να αποχωρήσει από το Βερολίνο πριν** την ολοκλήρωση της Διακήρυξης.

- –Φαίνεται πια ότι η υπογραφή του λεγομένου «Μνημονίου Συνεργασίας για την οριοθέτηση των θαλασσίων Ζωνών» μεταξύ κυβέρνησης της Λιβύης (του Σάρατζ) και της Τουρκίας, οδήγησαν τον εκλεκτό του, τον Σάρατζ **να χάσει τα δύο τρίτα των εδαφών της Λιβύης** που έλεγχε ως τότε. **Τον «έκαψε» τον δικό του.**

- –Ο άλλος λόγος που ενοχλήθηκε ο Ερντογάν ήταν ο υπαινιγμός που αναφέρθηκε πιο πάνω: **ότι μελλοντικά ίσως επιβληθούν κυρώσεις** σε όσους εξακολουθούν και στέλνουν βοήθεια στους εμπόλεμους. Αυτό **δεν σημαίνει τίποτε** τώρα, πρακτικά, αλλά ο Ερντογάν διακήρυξε στη χώρα του, ότι θα στείλει στρατό στη Λιβύη. Τώρα αυτό μάλλον πρέπει να το «καταπιεί».

- –Ο τρίτος λόγος που ενοχλήθηκε ο Ερντογάν ήταν η πρόβλεψη πως σε μελλοντική διάσκεψη για τη Λιβύη **θα προσκληθούν και χώρες που δεν προσκλήθηκαν τώρα!** Στις χώρες αυτές συμπεριλαμβάνονται η Ελλάδα, η Σαουδική Αραβία, και πιθανότατα το Ισραήλ και το Κατάρ.

Οι δύο πρώτες είναι **«κόκκινο πανί»** για τον Ερντογάν! Από τις δύο υπόλοιπες το Ισραήλ είναι επίσης «κόκκινο πανί».

Έτσι κι αλλιώς και η προοπτική αυτή **«ευχολόγιο» είναι** (δεν προσδιορίστηκε πότε θα γίνει και με ποιο στόχο), αλλά και μόνον η πρόβλεψη ότι θα βρεθεί ο Ερντογάν σε μια Διεθνή Διάσκεψη με τρεις **άσπονδους αντιπάλους του**, τον ενοχλεί – και δεν το κρύβει.

- Το μόνο «θετικό» που εμφανίζουν στα αποτελέσματα της Συνόδου είναι η δημιουργία μιας Επιτροπής στην οποία θα μετέχουν πέντε μέλη από την «κυβέρνηση» Σάρατζ και πέντε μέλη από την «πλευρά Χαφτάρ» που θα παρακολουθούν την «εκεχειρία» (η οποία έχει ήδη παραβιαστεί).

Αυτό αποτελεί **νομιμοποίηση της πλευράς Χαφτάρ**, γιατί μέχρι τώρα η **επίσημη ενημέρωση προς τα έξω** (για την έκβαση του εμφυλίου μέσα στη Λιβύη) γινόταν από την «αναγνωρισμένη κυβέρνηση» της χώρας, δηλαδή από την πλευρά Σάρατζ. Τώρα και η πλευρά Χαφτάρ, που ελέγχει το πολύ μεγαλύτερο μέρος του εδάφους, θα ενημερώνει κι εκείνη τον «έξω κόσμο», σε **ισότιμη βάση** (πράγμα που διαβάζεται και ως **σταδιακή «από-νομιμοποίηση»** του Σάρατζ).

- Στο μεταξύ ένα-ένα τα αραβικά κράτη του Κόλπου – πλην Κατάρ – βγαίνουν και **καταγγέλλουν απερίφραστα πια την παρουσία της Τουρκίας στη Λιβύη**. Τελευταίο κρούσμα η δήλωση του Υπουργού Εξωτερικών της Σαουδικής Αραβίας στο Κάιρο, ότι η χώρα του (όπως και η Αίγυπτος, όπως και τα Εμιράτα) είναι κατηγορηματικά **εναντίον οποιασδήποτε παρουσίας της Τουρκίας στην Λιβύη**.

- Κι ακόμα οι φυλές που κατοικούν στα νότια της Λιβύης, και ελέγχουν με ένοπλες πολιτοφυλακές τις πετρελαιοπηγές εκεί, έχουν ήδη περάσει **πλήρως στο πλευρό του Χαφτάρ** και ανήγγειλαν ότι **σταματάνε την παραγωγή πετρελαίου** (κλείνουν τις στρόφιγγες). Αυτό έγινε **μετά την αναγγελία της «Διακήρυξης του Βερολίνου»**.

Ενισχύοντας τη θέση του Χαφτάρ – και αποδυναμώνοντας αντίστοιχα της θέση του Σάρατζ. Αλλά και δείχνοντας ότι στη Λιβύη η διακήρυξη του Βερολίνου είχε **μηδενικό αντίκρισμα**.

- –Συμπέρασμα: η **αντί-τουρκική συμμαχία** που έχει δημιουργηθεί και μέσα στην ίδια τη Λιβύη και στη Μέση Ανατολή γενικότερα, **έχει ενισχυθεί** μετά την «διάσκεψη του Βερολίνου».

Οι άλλοι μεγάλοι παίκτες πως αντέδρασαν;

- –**Η Ρωσία** θέλει να διατηρήσει και να επεκτείνει την επιρροή της στη Μέση Ανατολή. Το πέτυχε στη Συρία. Το πετυχαίνει και στη Λιβύη, γιατί στηρίζει το Χαφτάρ. Και τα κλείσιμο της στρόφιγγας του πετρελαίου από τις φυλές της Λιβύης, μάλλον την εξυπηρετεί.

- –**Η Γαλλία** έχει πάρει σαφώς το μέρος του Χαφτάρ και περιμένει υπομονετικά. **Δεν θέλει με τίποτε την επέκταση της Τουρκικής επιρροής** – ούτε της Ρωσικής βεβαίως – στη Λιβύη. Χώρια που προ-

σπαθεί να εκτοπίσει και τη δεδομένη ως τώρα Ιταλική επιρροή από τη Λιβύη. Πράγμα που έρχεται πιο κοντά σε περίπτωση τελικής νίκης του Χαφτάρ.

- –Η **Ιταλία** στήριζε την κυβέρνηση Σάρατζ, αλλά έχει ήδη αρχίσει να προσεγγίζει τον Χαφτάρ για να διατηρήσει τα «κεκτημένα» της στη Λιβύη (έλεγχο συμβολαίων πετρελαίου – αερίου). Πάντως **δεν** έχει ισχυρή εκπροσώπηση σήμερα, γιατί η κυβέρνηση Κόντε μάλλον βρίσκεται στα «τελευταία» της...

- –Η **Κίνα** ανησυχεί για την επέκταση της Ρωσικής επιρροής στην Αφρική, όπου και η ίδια η **Κίνα προσπαθεί να επεκταθεί** με επενδύσεις και συμβόλαια κατασκευής μεγάλων έργων υποδομής.

Η Κίνα **δεν** είχε προσκληθεί στο Βερολίνο, αλλά **δεν** βλέπει με καλό μάτι την **Τουρκο-Ρωσική συμμαχία** στη Μέση Ανατολή.

- –Τέλος, οι Αμερικανοί, η «παρουσία» των οποίων το τελευταίο διάστημα είναι μάλλον **διακριτική** στην περιοχή, **δεν** θέλουν ούτε την επέκταση της Ρωσικής επιρροής στη Μέση Ανατολή, ούτε της παρουσία τους στην Αφρική, ούτε βέβαια την παρουσία της Κίνας εκεί.

- Με αυτά τα δεδομένα, **ο αδύνατος κρίκος** σε αυτή την **ασταθή ισορροπία** είναι η **Τουρκία**.

Η ίδια έχει κάνει **υπέρ-επέκταση** ήδη. Οι θέσεις της στη Λιβύη **αποδυναμώνονται** (και δεν είναι εύκολο να τις στηρίξει, αν απειληθούν), η Ρωσία έχει κίνητρο **να την εγκαταλείψει** – κι άλλους δυνητικούς συμμάχους **δεν** έχει προς τη Δύση, γιατί έχει **υπονομεύσει τα ερείσματά της στις ΗΠΑ** τον τελευταίο καιρό.

Η «αντί-τουρκική» συμμαχία που έχει δημιουργηθεί στη Μέση Ανατολή, κι ενισχύεται πλέον, αρχίζει να καθιστά την **Τουρκία «βαρίδι»** για όλους τους μεγάλους.

Όποιος εξακολουθεί να στηρίζει τον Ερντογάν, **χάνει φίλους** στη Μέση Ανατολή πλέον. Και **δεν** κερδίζει τίποτε...

Στα δικά μας τώρα:

Κάποιοι, λίγοι ευτυχώς, βγήκαν και είπαν τα συνηθισμένα: ότι **ο Ερντογάν βγήκε «ενισχυμένος»** από τη διακήρυξη του Βερολίνου!

- –Κάτι που **ούτε ο ίδιος το συμμαριζεται**, βέβαια (αφού έφυγε μάλλον απογοητευμένος).

- –Κάτι που **δεν** το συμμαριζεται **ούτε η αντιπολίτευση** του Ερντογάν στην Τουρκία, η οποία τον ψέγει για το ακριβώς αντίθετο: ότι στη

Λιβύη τα πράγματα πηγαίνουν πια **αντίθετα** με τις προσδοκίες του και τους σχεδιασμούς του.

- –Κάτι που **δεν αντέχει ούτε στη λογική** – και στους επί τόπου ή ευρύτερους συσχετισμούς που έχουν προκύψει.

Κάποιοι στα ελληνικά ΜΜΕ είναι έτοιμοι αν βγουν και να «απόδειξουν» γιατί ο Ερντογάν «κερδίζει», ακόμα κι όταν αυτό **δεν το πιστεύει ούτε ο ίδιος ούτε κανείς άλλος** στη χώρα του – ή διεθνώς...

Κάποιοι άλλοι εξακολουθούν εδώ το παραλήρημα περί «**ανάγκης να κατοχυρωθεί η Ειρήνη και η ειρηνική επίλυση των διαφορών**» (στη Λιβύη και παντού...).

«Ωραία λόγια» αυτά για... **μαθητικές εκθέσεις ιδεών**, αλλά καμία σχέση με την πραγματικότητα, με τη γεωπολιτική δυναμική και με την Εξωτερική Πολιτική γενικότερα.

Ευτυχώς που **δεν** επιτεύχθηκε η «Ειρηνευτική Συμφωνία» που ετοιμάζαν κάποιοι, γιατί αυτό θα ισοδυναμούσε με **εδραίωση του Σαρατζ** και της Συμφωνίας του με τον Ερντογάν που θίγει τα εθνικά μας συμφέροντα.

Αντίθετα η **αποδυνάμωση και η τελική ήττα του Σάρατζ**, δηλαδή του **ανδρείκελου** της Τουρκίας στη Λιβύη, είναι **προς όφελος** και των ελληνικών συμφερόντων άμεσα (και των συμφερόντων της Γαλλίας, της Αιγύπτου, του Ισραήλ και των περισσότερων Αράβων...)

Ο Χαφτάρ στήριξε την Ελλάδα! Ανοικτά και καθαρά.

Δεν ξέρουμε τι θα κάνει αν κερδίσει οριστικά.

Δεν τον παντρευόμαστε κι όλα...

Αλλά ξέρουμε με βεβαιότητα, **τι θα σήμαινε αν ο Σάρατζ κέρδιζε**: Θα **ενισχυόταν** ποικιλοτρόπως η παρουσία της Τουρκίας και οι επιδιώξεις της πάνω στην Ελληνική ΑΟΖ.

Συνεπώς η **αποδυνάμωση του Σάρατζ** (που επιτεύχθηκε ήδη) – και η ήττα του (που είναι πιο κοντά πλέον) – είναι **καλό** για την Ελλάδα.

Αυτό είναι και το χαρακτηριστικό του **ανταγωνισμού στις Διεθνείς Σχέσεις**.

Τους **φίλους** μας τους επιλέγουμε εμείς και πρέπει **να το θέλουν κι εκείνοι**.

Αλλά τους εχθρούς μας **δεν** τους επιλέγουμε πάντα εμείς, κι αρκεί να το αποφασίσουν **μόνον εκείνοι**.

Μια συμμαχία πρέπει να την αποφασίσουν **και οι δύο** «σύμμαχοι».

Μια σύγκρουση αρκεί να την αποφασίσει **μόνον ο ένας**.

Οπότε, όταν βλέπετε να δημιουργείται μια **αντί-τουρκική** συμμαχία στην περιοχή μας, **μη το «σκέφτεστε» και πολύ – αξιοποιείστε το!**

Ιδιαίτερα όταν η Τουρκία έχει **ήδη υιοθετήσει εχθρική στάση** απέναντί μας και την κλιμακώνει συνεχώς.

Ο Ερντογάν **ενοχλήθηκε** από την πρόσκληση του Χαφτάρ στην Αθήνα.

Άρα, **πολύ καλά κάναμε** που τον καλέσαμε.

Καιρός να αντιληφθεί ο Ερντογάν, ότι όσο μας προκαλεί τόσο **θα τον «ενοχλούμε»...**

Αυτό θα τον κάνει να σκεφτεί περισσότερο τις προκλήσεις του απέναντί μας – γιατί ως τώρα, **όσο μας προκαλούσε, τόσο κέρδιζε εκείνος.**

Κι αυτό θα κάνει και τους άλλους **να μας υπολογίζουν περισσότερο**, γιατί μέχρι τώρα βγάζαμε **φοβερή αμηχανία.**

Όχι αποτρεπτική αξιοπιστία!

Είναι βέβαιο ότι εμείς θα περάσουμε **«δύσκολα»** το αμέσως επόμενο διάστημα.

Μετά τις τελευταίες εξελίξεις, όμως, είναι πολύ πιθανό **να αντιμετωπίσει «δύσκολα διλήμματα» και ο Ερντογάν.**

ΥΓ.1 Η Γερμανία είναι μάλλον **υπερτιμημένη** γεωπολιτικά! Δεν μπορεί ούτε την Ευρώπη να κρατήσει σε μία γραμμή (η Γαλλία είναι αλλού) – ούτε τους εταίρους της (όπως η Ελλάδα), να στηρίξει αποφασιστικά. Το **soft power** που μας διαφήμιζαν τόσα χρόνια, αποδεικνύεται περισσότερο **soft** παρά **power**.

ΥΓ.2 Αλλά και η Ευρώπη, ως **«Ένωση»**, είναι **παντελώς ανύπαρκτη**. Στην κρίσιμη στιγμή, όταν ανακύπτει μείζον πρόβλημα, είναι οι **εθνικές** πολιτικές, οι **εθνικές** προτεραιότητες και τα **εθνικά** συμφέροντα των ενδιαφερομένων (ή απειλουμένων) **εθνικών** κρατών-μελών.

ΥΓ. 3 **Ύπνον ελαφρύ** και στην **ευρω-γραφειοκρατία!** Ας ασχολούνται αυτοί με τις... «έμφυλες ταυτότητες» και με τις «Γκρέτες» – κι ας αφήσουν την **πραγματική Πολιτική** στα «μεγάλα παιδιά».